

พฤติกรรมการตรวจเต้านมด้วยตนเองของสตรีไทยอายุ 30 – 70 ปี ในเขตรับผิดชอบของศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี Breast Self-examination Behavior among Thai Women in Age 30 - 70 Years in Area of Health Promoting Center Regional 7 Ubonratchathani Responsibility

ลักษณะ ประมวลพงศ์ และคณะ
ศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี

การสำรวจพฤติกรรมการตรวจเต้านมด้วยตนเองของสตรีไทยอายุ 30 – 70 ปี ในเขตรับผิดชอบของศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี เป็นการวิจัยแบบภาคตัดขวางชนิดพรรณนา (Cross – Sectional Descriptive Study) กลุ่มตัวอย่างจำนวน 838 ราย จากการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Multi-stage sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลในเดือนธันวาคม 2557 – มกราคม 2558 วิเคราะห์ข้อมูลทางคุณลักษณะ ประชากรของกลุ่มตัวอย่างด้วยจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อ พฤติกรรมการตรวจเต้านมด้วยตนเองโดยใช้การทดสอบไค-สแควร์ (χ^2) หรือ Fisher's Exact Test

ผลการศึกษา พบว่า สตรีส่วนใหญ่มีการตรวจเต้านมด้วยตนเอง ร้อยละ 87.0 ตรวจเต้านมด้วยตนเองสม่ำเสมอ อย่างน้อย 1 ครั้งต่อเดือน ร้อยละ 57.3 สตรีที่ยังไม่หมดประจำเดือนตรวจเต้านมด้วยตนเองถูกช่วงเวลา (หลังมีประจำเดือน 3 – 10 วัน) ร้อยละ 52.5 และสตรีที่หมดประจำเดือนตรวจเต้านมด้วยตนเองถูกช่วงเวลา (ตรวจในวันที่เดียวกันของทุกเดือน) เพียงร้อยละ 21.5 ตรวจเต้านมด้วยตนเองถูกต้องเพียง ร้อยละ 11.6 ด้านปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการตรวจเต้านม ด้วยตนเอง พบว่า

1. อายุ บทบาทในชุมชน ระดับการศึกษา และการได้รับความรู้และข่าวสารเรื่องโรคมะเร็งเต้านม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการตรวจเต้านมด้วยตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value <0.05)
2. บทบาทในชุมชน มีความสัมพันธ์กับความสม่ำเสมอในการตรวจเต้านมด้วยตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value <0.05)
3. บทบาทในชุมชน ระดับการศึกษา อาชีพ และการได้รับความรู้และข่าวสารเรื่องโรคมะเร็งเต้านม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการตรวจเต้านมด้วยตนเองในช่วงเวลาที่ถูกต้องของสตรีที่ยังไม่หมดประจำเดือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value <0.05)
4. บทบาทในชุมชน และอาชีพ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการตรวจเต้านมด้วยตนเองในช่วงเวลาที่ถูกต้องของ สตรีที่หมดประจำเดือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value <0.05)
5. อายุ บทบาทในชุมชน ระดับการศึกษา ประวัติความผิดปกติที่เต้านมของตนเอง การได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่อง มะเร็งเต้านม และประสบการณ์การตรวจเต้านมด้วยตนเอง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการตรวจเต้านมด้วยตนเองอย่าง ถูกต้องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value <0.05)

จากผลการศึกษาครั้งนี้ สตรีส่วนใหญ่มีการตรวจเต้านมด้วยตนเองเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง แต่เป็นการตรวจเต้านม ด้วยตนเองที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งบทบาทในชุมชนมีผลต่อการตรวจเต้านมด้วยตนเอง ดังนั้นหน่วยงานสาธารณสุขควรที่มีการ ประชาสัมพันธ์และรณรงค์การตรวจ เต้านมด้วยตนเองผ่านอาสาสมัครสาธารณสุขโดยมีการฝึกทักษะการตรวจเต้านมด้วย ตนเองควบคู่ไปกับการให้ความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งเต้านม เพื่อให้สตรีตระหนักในการตรวจเต้านมด้วยตนเองเพื่อลดความเสี่ยง ต่อการเกิดมะเร็งเต้านมต่อไป